

AU-2065

**B.A. (Part—I) Semester—II Examination****(Optional Subject)****PALI AND PRAKRIT (Literature)****(Literature of Classical Language)**

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

**Note :—** Write answers in your own medium.**सूचना :—** स्वीकृत माध्यमातून उत्तरे लिहा.**सूचना :—** स्वीकृत माध्यम में उत्तर लिखिए।1. (अ) Translate any **ONE** of the following :—

8

खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे अनुवाद करा :—

निम्नलिखित में से किसी एक का अनुवाद कीजिए :—

- (1) अतीते वाराणसियं ब्रह्मदत्ते रज्जं कारेन्ते बोधिसत्तो सेट्ठिकुले निब्बात्तित्वा वयप्पत्तो पितु अच्चयेन सेट्ठिठ्ठानं पापुणि । सो एक दिवसं निवेसना निक्खमित्वा राजपट्ठानं अगमासि । अथ'स्स सस्तू धीतरं परिसरसामीति'त गेहं अगमासि । सा थोकं बधिरधातुका होति सा धीतरा सद्धी भुत्तभोजना भत्तसम्मदं विनोदयमाना धीतरं पुच्छि । किं अम्म, भत्ता ते संमोदमानो पियसंवासं वसती'ति । 'अम्म, किं कथेथ, यादिसो तुम्हाकं जामाता सीलेन चेव आचारसम्पदाय च तादिसो पब्बजितोपि दुल्लभो'ति ।

**OR/किंवा/अथवा**

- (2) बोधिसत्तो चिन्तेसि "मयि धम्मेन रज्जं कारेन्ते विनिच्छयत्थाय आगच्छन्ता नाम नत्थि, उपरवो पच्छिज्जि, विनिच्छयट्ठानं छड्ढेतब्बभावं पत्तं । इदानीं मया अत्तनो अगुणं परिपेसितुं वट्ठति । "अयं नाम में अगुणो"ति जत्वा तं पहाय गुणेषु येव वत्तिस्सामी'ति । ततो पट्ठाय "अत्थि नु खो मे कोचि अगुणवादिति" परिगणहन्तो अन्तोवलज्जकानं अन्तरे कम्मि अगुणवादिं अदिस्वा, अत्तनो गुणकथमेव सुत्वा, "एते मय्हं भयेनापि अगुणं अवत्वा गुणमेव वदेय्युं" ति बहिवलज्जनके परिगणहन्तो अन्तोवलज्जकानं अन्तरे कच्चि अगुणवादिं अदिस्वा अन्तोन्नगरं

परिगण्हि । बहिनगरे चतुसु द्वानेसु द्वारगामके परिगण्हि । तत्रापि कञ्चि अगुणवादि अदिस्वा अत्तनो गुणकथमेव सुत्वा  
“जनपदं परिगण्हिरसामीति” निक्खामित्वा जनपदं परिगण्हमानो याव जनपदं परिगण्हमानो याव पञ्चन्तभूमिं गन्त्वा  
कञ्चि अगुणवादि अदिस्वा अत्तनो गुणकथमेव सुत्वा पञ्चन्तसीमतो महामगेन नगराभिमुखो येव निवति ।

(ब) Explain the story of Bakajatak.

8

बक जातकचा सारांश लिहा

बक जातक का सारांश लिखिए।

OR/किंवा/अथवा

Explain the story of ‘Rajowad Jatak’ and its moral.

‘राजोवाद’ जातकचा सारांश लिहा.

‘राजोवाद’ जातक का सारांश लिखिए।

2. (अ) Translate any **ONE** of the following :—

8

खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे भाषांतर करा :—

निम्नलिखित में से किसी एक का अनुवाद कीजिए :—

(i) खयं विरागं अमतं पणीतं । यदज्झगा सक्खमुनी समाहितो । न तेन धम्मेण समत्थि किञ्चि । इदंपि धम्मे रतनं  
पणीतं एतेन सच्चेण सुवत्थि होतु । ये पुग्गल अट्ठ सतं पसत्था । चत्तारी एतानि युगानि होन्ति । ते दक्खिण्य्या ।  
सुगतस्स सावका । एतेसु दिन्नानि महप्फलानि । इदंपि सधे रतनं पणीतं । एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु । ये सुप्पयुत्ता  
मनसा दळ्हेण । निक्कामिणो गोतमससनम्हि । ते पत्ति पत्ता अमतं विगच्छ । लब्धा मुधा निब्बुत्तिं भज्जामाणा । इदंपि  
सधे रतनं पणीतं । एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु ।

OR/किंवा/अथवा

(ii) नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा-सम्बुदस्स । बुद्धं सरणं गच्छामि । धम्मं सरणं गच्छामि । संघं सरणं गच्छामि ।

दुतियमिपि बुद्धं सरणं गच्छामि ।

दुतियमिपि धम्मं सरणं गच्छामि ।

दुतियमिपि संघं सरणं गच्छामि ।

ततियमिपि बुद्धं सरणं गच्छामि ।

ततियमिपि धम्मं सरणं गच्छामि ।

ततियमिपि संघं सरणं गच्छामि ।।

(ब) Write notes on any **TWO** :—

8

कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा :—

किन्ही दो पर टिप्पण्यां लिखिये :—

(i) बोधिसत्व

(ii) सरणतय

(iii) मेतसुत्तं।

3. (अ) Translate with reference any **TWO** of the following :—

8

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर उल्लेख करा :—

निम्नलिखित में से किन्ही दो का उल्लेख कीजिए :—

(i) सेखो पठविं विजेस्सति यमलोकञ्च इमं सदेवकं।

सेखो धम्मपदं सुदेसितं कुसलो पुप्फमिव पचेस्सति।।

(ii) को इमं पठविं विजेस्सति यमलोकञ्च इमं सदेवकं।

को धम्मपदं सुदेसितं कुसलो पुप्फमिव पचेस्सति।

(iii) न भजे पापके मित्ते न भजे पुरिसाधमे।

भजेथ मित्ते कल्याणे भजेथ पुरिसुत्तमे।।

(iv) यस्स जितं नावजीयति जितमस्स नो याति कोचि लोके।

तं बुद्धमनन्तरणोचरं अपदं केन पदेन नेस्सथ।।

(ब) Write the story of Buddhawagha.

8

‘बुद्ध वग्गाचा’ सारांश लिहा.

‘बुद्धवग्ग’ का सारांश लिखिए।

**OR/किंवा/अथवा**

Write the story of ‘Pandit wagho’.

‘पंडितवग्गाचा’ सारांश लिहा.

‘पंडित वग्ग का’ सारांश लिखिए।

4. (अ) Write any **FOUR** Tenses :—

8

खालीलपैकी दिलेल्या शब्दाचे काळ लिहा (कोणतेही चार) :—

निम्नलिखित शब्दों के काल लिखिए (कोई चार) :—

- (i) अपठ
- (ii) भविस्तथ
- (iii) सोचति
- (iv) वदति
- (v) नमस्सति
- (vi) गच्छामि।

(ब) Write the sandhi of the following words (any **FOUR**) :—

4

खालील शब्दांची संधी करा (कोणतेही चार) :—

निम्नलिखित में से किन्हीं चार की संधि लिखिए :—

- (i) मुनि + चरे
- (ii) सो + अपि
- (iii) महा + इच्छो
- (iv) सा + एव
- (v) सु + आगत
- (vi) एसो + धम्मो

(क) Write the division of the following words (any **FOUR**) :—

4

खालील शब्दांचा विग्रह करा (कोणतेही चार) :—

निम्नलिखित में से किन्हीं चार के संधि विग्रह लिखिए :—

- (i) स्वागत
- (ii) सोपि
- (iii) एसधम्मो
- (iv) वामरू
- (v) तत्रिमे
- (vi) छायाव.

## 5. Write objective questions (any EIGHT):—

वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा (कोणतेही आठ) :—

वस्तुनिष्ठ प्रश्न कीजिए (कोई आठ) :—

- (1) सुत्तपिटकातील खुद्दकनिकाय हा ग्रंथ \_\_\_\_\_ क्रमांकाचा आहे.  
 (अ) पहिल्या (ब) तिसऱ्या  
 (क) चौथ्या (ड) पाचव्या
- (2) सुत्तपिटकातील खुद्दकनिकाय यात एकूण \_\_\_\_\_ ग्रंथ आहेत.  
 (अ) 10 (ब) 12  
 (क) 14 (ड) 15
- (3) थेरगाथा हा ग्रंथ कोणत्या निकायातून \_\_\_\_\_ घेतला आहे.  
 (अ) मज्झिमनिकाय (ब) दिघनिकाय  
 (क) अंगुत्तर निकाय (ड) खुद्दकनिकाय
- (4) थेरीगाथा या ग्रंथात एकूण \_\_\_\_\_ भिक्खुणीचे भावोद्गार आलेले आहे.  
 (अ) 73 (ब) 78  
 (क) 77 (ड) 72
- (5) धम्मपद या ग्रंथात एकूण \_\_\_\_\_ गाथा आहेत.  
 (अ) 423 (ब) 400  
 (क) 547 (ड) यापैकी नाही
- (6) पाणातिपाता वेरमणि सिक्खापदं \_\_\_\_\_ वाक्य पूर्ण करा.  
 (अ) समादिय (ब) समादियामी  
 (क) समादियती (ड) यापैकी नाही
- (7) अदिन्नदाणा याचा अर्थ \_\_\_\_\_.  
 (अ) न दिलेले दान (ब) खोटे बोलणे  
 (क) दिलेले दान (ड) यापैकी नाही
- (8) बुद्धं सरणं \_\_\_\_\_.  
 (अ) गच्छसि (ब) गच्छामि  
 (क) गच्छति (ड) गच्छन्ति

- (9) धम्मं सरणं \_\_\_\_\_.
- (अ) गच्छामि (ब) गच्छसि  
(क) गच्छति (ड) गच्छन्ति
- (10) सरणत्तयं म्हणजे \_\_\_\_\_.
- (अ) शरण जाणे (ब) तीण शरण  
(क) जाणे (ड) यापैकी नाही
- (11) धम्मपद व्या ग्रंथात एकूण \_\_\_\_\_ वग्न आहे.
- (अ) 26 (ब) 20  
(क) 23 (ड) 24
- (12) खुद्दकनिकायातील सुत्तनिपात हा \_\_\_\_\_ क्रमांकाचा ग्रंथ आहे.
- (अ) पहिला (ब) पाचवा  
(क) तिसरा (ड) यापैकी नाही